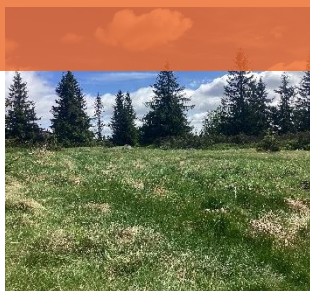
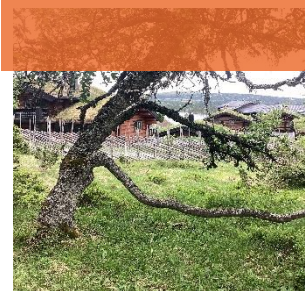

Naturfaglig vurdering i forbindelse med detaljregulering i Fjellkirkeveien, Ringsaker kommune

Konsekvenser av foreslåtte tiltak

Kristine Heistad og Torbjørn Høitomt

Naturfaglig vurdering i forbindelse med detaljregulering i Fjellkirkeveien, Ringsaker kommune

Forfattere: Kristine Heistad og Torbjørn Høitomt

Publisert: 01.08.2024

Antall sider: 21 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Areal+ AS v/ Anders Kampenhøy

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Heistad, K. og Høitomt, T. 2024. Naturfaglig vurdering i forbindelse med detaljregulering i Fjellkirkeveien, Ringsaker kommune. Biofokus rapport 2024-094. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Fra prosjektområdet Foto: Kristine Heistad

Biofokus rapport 2024-094

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-404-3

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Areal+ AS undersøkt biologisk mangfold i et planområde ved Fjellkirkevegen i Ringsaker kommune. Feltundersøkelser ble gjennomført 04. juni 2024 av Torbjørn Høitomt og Kristine Heistad. Prosjektansvarlig i Biofokus har vært Torbjørn Høitomt, Kristine Heistad har stått for utarbeiding av rapport.

Vi vil takke oppdragsgiver ved kontaktperson Anders Kampenhøy for oversendelse av relevante plandokumenter og godt samarbeid i prosjektperioden.

Dokka, 05.07.2024

Torbjørn Høitomt og Kristine Heistad

Planområdet består stort sett av naturbeitemark i gjengroing. Foto: Kristine Heistad.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Planområde og planlagte tiltak	5
1.3	Naturgrunnlag og historikk	6
1.4	Tidligere registreringer	7
2	Metode	8
2.1	Datainnsamling	8
2.2	Konsekvensvurdering	8
3	Resultater.....	9
3.1	Beskrivelse av planområdet og kartlagte naturtyper	9
3.2	Artsmangfold	11
3.3	Fremmede arter.....	12
3.4	Biologisk viktig grønnstruktur	12
4	Konsekvensvurdering	12
4.1	Verdivurdering	12
4.2	Påvirkning.....	14
4.3	Konsekvens	14
4.4	Vurdering opp mot Naturmangfoldloven	15
5	Referanser	16
	Vedlegg 1. Naturtyper	17
	Vedlegg 2. Kategorier for rødlistearter	19
	Vedlegg 3. Kategorier for fremmede arter	20

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for undersøkelsen er en foreslått detaljregulering i Fjellkirkeveien ved Sjusjøen. De naturfaglige vurderingene i denne rapporten vil være en del av det faglige grunnlaget i planprosessen. Områdets beliggenhet er langs Fjellkirkeveien, mellom Sjusjøen Panorama hotell og Sjusjøen fjellstue. Bioklimatisk sone er nordboreal (NB) og bioklimatisk seksjon er overgangsseksjonen (OC). Hovedbergarten er sandstein.

1.2 Planområde og planlagte tiltak

Planområdet består i dag av fuktig beitemark i gjengroing i nedre del, samt noe mer åpent engareal i øvre del. Området er i helhet en del av gammel kulturmark, og beites sannsynligvis sporadisk av beitedyr som sau og ku. Nedenfor eksisterende bebyggelse går en grøft som leder ned i en kum. Det totale arealet for området som er undersøkt er ca. 20,8 daa. Det er ikke tidligere registrert noen naturtypelokaliteter i planområdet. Det er planlagt å sette opp fire leilighetsbygg med til sammen 40 leiligheter i planområdet. Prosjektområdet er to-delt, der den nordre delen skal fungere som hensynssone mot Sjusjøen Fjellkirke og det sørlige området skal bygges ut (figur 1). Nullalternativet vil være å ikke bygge leiligheter.

Figur 1. Kart til venstre viser den sørlige delen av planområdet som skal bygges ut med fire leilighetskompleks. Kart til høyre viser hele planområdet med hensynssone i øvre del og byggesone i nedre del (RAM arkitektur)

1.3 Naturgrunnlag og historikk

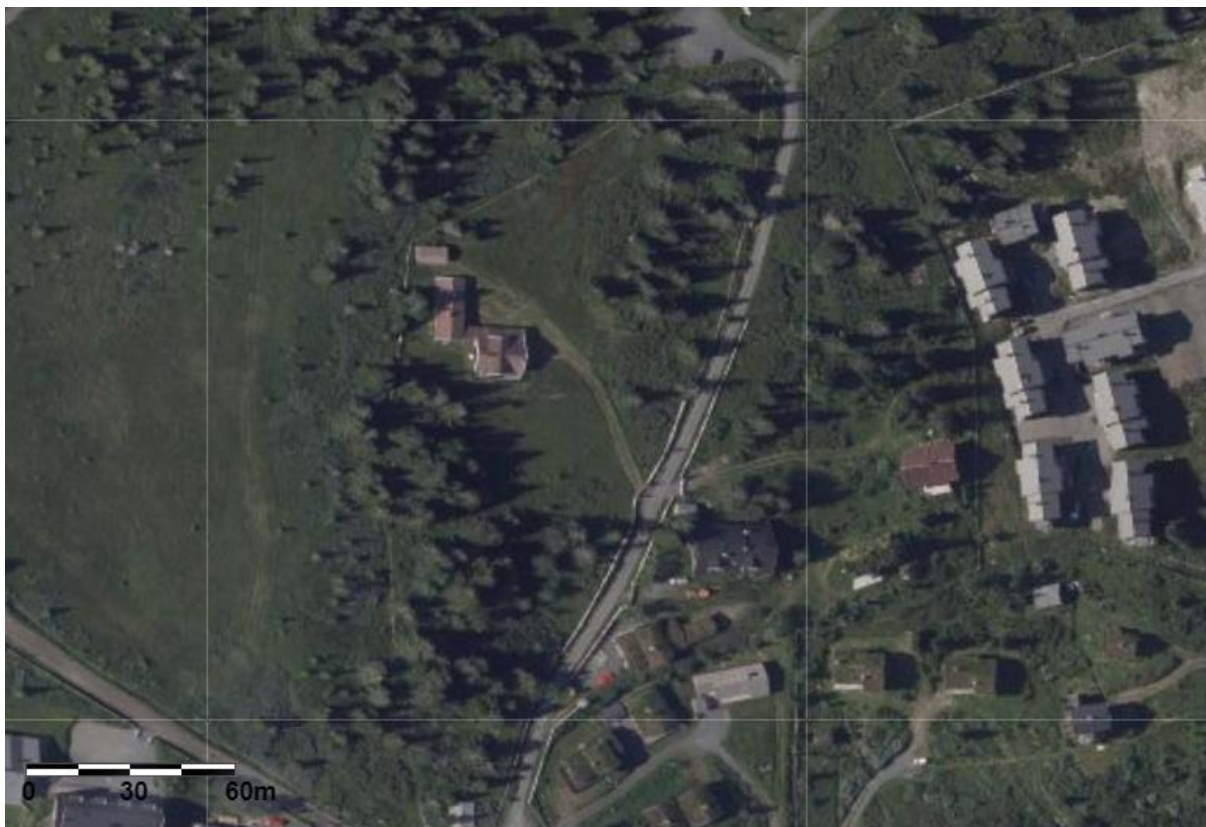
Figur 2. Undersøkelsesområdet består i stor grad av naturbeitemark. Det er arealet sør for eksisterende hytte som skal bygges ut. Foto: Kristine Heistad

Undersøkelsesområdet består i stor grad av naturbeitemark i gjengroing, som beites sporadisk av ku og sau. Sentralt i prosjektområdet, mellom hensynssonen og utbyggingsområdet ligger en hytte med tilhørende uthus. Gamle flybilder viser at det har vært etablert bebyggelse på tomten siden 50-tallet, men bygningene ble antagelig satt opp tidligere enn dette (figur 3).

Planområdet grenser til et myrområde på om lag 60 daa. Bioklimatisk sone er nordoreal (NB) og bioklimatisk seksjon er overgangsseksjonen (OC). Hovedbergarten er sandstein.

Figur 3. Flyfoto fra 1959 viser at det var etablert bebyggelse på planområdet, og det er sannsynlig at arealene rundt ble benyttet til beitedyr og/eller som slåttemark.

Figur 4. Flyfoto fra 2023 viser at undersøkelsesområdet er i gjengroing og nærområdet er i stor grad nedbygd av hytter og leiligheter.

1.4 Tidligere registreringer

Området er tidligere kartlagt av Anders Breili, som gjorde en vurdering av om planavgrensningen kommer i berøring med arealer som kan karakteriseres som myr. I rapporten konkluderer han med at deler av planavgrensningen ut i fra NiN-systemet omfatter arealer som kan karakteriseres som myr i form av myrkant og myr- og sumpskogsmark. Den vestre delen av planavgrensningen omfatter arealer med myrkant hvor inngrep vil kunne føre til endringer i hydrologien også utenfor planavgrensningen (Breili, 2023)

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Kartleggingstema

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet, 2024a) basert på NiN 2 (Halvorsen, 2016) Dette inkluderer rødlistede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken, 2018).
- Biologisk viktig grønnstruktur. Restnatur i byggesonen som ikke «når opp» som naturtype eller viltområde men som likevel har betydning for arts mangfold lokalt.
- Levesteder for rødlistearter og andre forvaltningsrelevante arter. Rødlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken, 2021) Se vedlegg 2 for forklaring av kategorier.
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2023 (Artsdatabanken, 2023) Se vedlegg 3 for forklaring av kategorier.

Denne kartleggingen omfatter ikke myrarealet i vest, da avgrensingen av myrområdets grense mot fastmark skal avklares av fagpersonell på dette feltet.

2.2 Konsekvensvurdering

Oppdraget gjelder ikke en konsekvensutredning (KU) i juridisk forstand, men for å vurdere konsekvensene av tiltaket har vi for enkelhets skyld basert oss på Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø M-1941 (Miljødirektoratet, 2024b) Det poengteres at det i prosjektet er brukt en noe forenklet tilnærming, tilpasset mindre byggeprosjekter.

3 Resultater

3.1 Beskrivelse av planområdet og kartlagte naturtyper

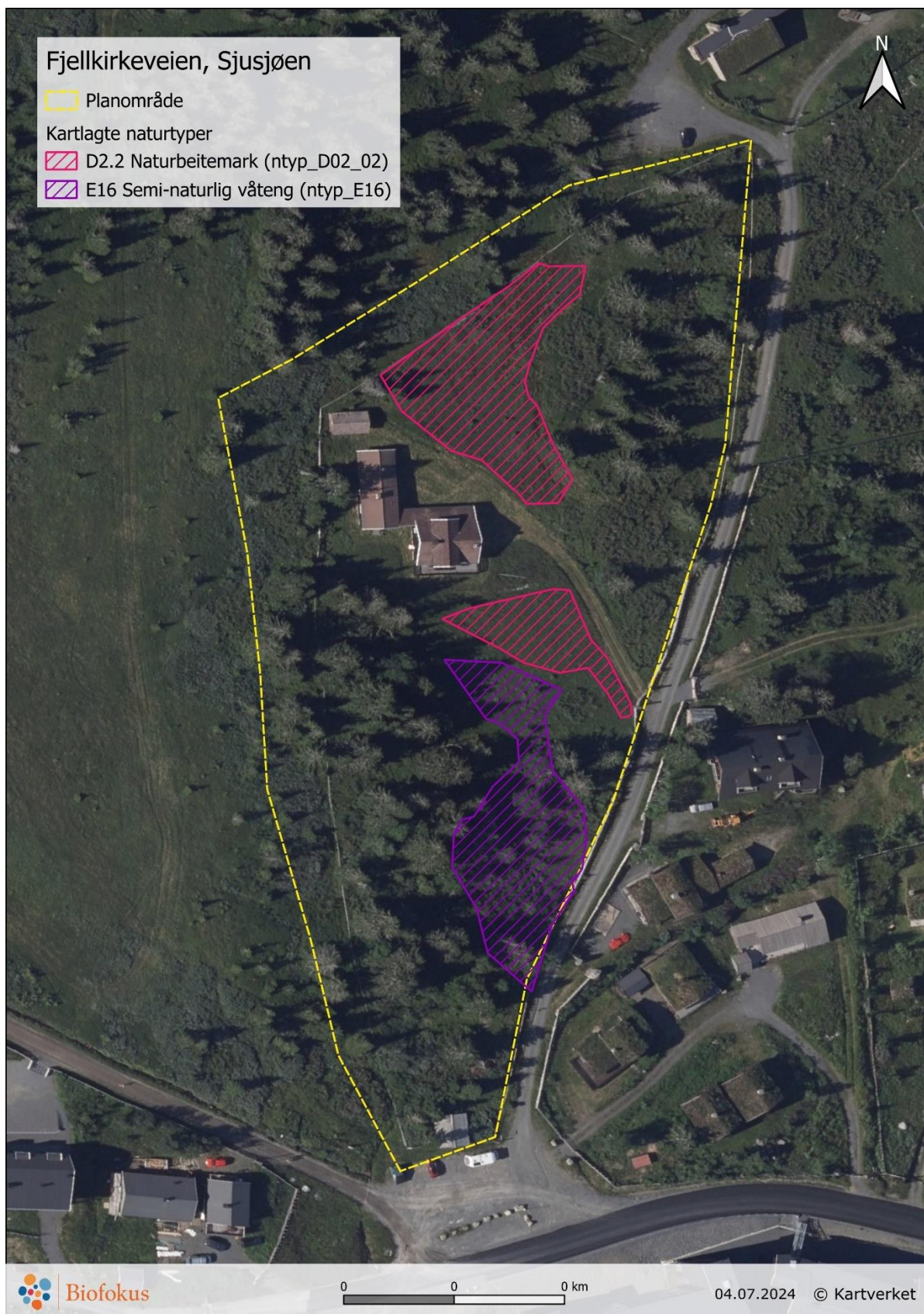
Deler av planområdet består av naturbeitemark i ekstensiv bruk som beites sporadisk av ku og sau. Det er utfigureret tre naturtypelokaliteter i planområdet (figur 5). Kartlagte naturtyper med lokalitetskvalitet fremgår i tabell 1. For utfyllende beskriver av kartlagte naturtyper, se vedlegg 1.

Naturtypen «D2.2 Naturbeitemark» er rødlistet som sårbar (VU) etter norsk rødliste for naturtyper. Naturtypen «E16 Semi-naturlig våteng» står på rødlista som datamangel (DD) (Artsdatabanken, 2018).

Alle lokalitetene bærer preg av gjengroing, og skårer derfor moderat og dårlig på tilstand. Naturmangfold er vurdert til lite på samtlige lokaliteter, hovedsakelig basert lokalitetenes størrelse, få habitatspesifikke arter og få funn av rødlistede arter av karplanter, moser sopp og lav. Lokalitetene omfatter imidlertid diverse trivielle arter som finnskjegg (*Nardus stricta*), fjellstjerneblom (*Stellaria borealis*), myrfiol (*Viola palustris*), bekkerundmose (*Rhizomnium punctatum*), hjelmmorkel (*Cudonia circinans*) og stormaure (*Galium album*).

Tabell 1. Kartlagte naturtyper med lokalitetskvalitet vurdert i henhold til Miljødirektoratets instruks for NiN 2.0, 2024.

NIN-ID	Områdenavn	Naturtype	Tilstand	Natur-mangfold	Samlet kvalitet	Areal (daa)
NINFP2410156240	Fjellkirkeveien	D2.2 Naturbeitemark	Moderat	Lite	Lav	1,17
NINFP2410156238	Fjellkirkeveien 2	D2.2 Naturbeitemark	Moderat	Lite	Lav	0,4
NINFP2410156239	Fjellkirkeveien 3	E16 Semi-naturlig våteng	Dårlig	Lite	Lav	1,2

Figur 5. Kart som viser kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks innenfor planområdet.

Figur 6. Viser den øverste delen av naturtypen E16 Semi-naturlig våteng. Foto: Kristine Heistad

3.2 Artsmangfold

Under feltbefaringen ble det gjort funn av den rødlistede arten sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT) i den sør-vestlige delen av undersøkelsesområdet. Granmeis (*Poecile montanus*) (VU) ble observert tett ved, og det er sannsynlig at undersøkelsesområdet er en del av granmeisens funksjonsområde. Ut over dette er det ikke registrert rødlistede arter i området, og potensialet vurderes som lavt da skogen er relativt ung og for det meste etablert på det som tidligere har vært åpen kulturmark. Det er ikke gjort grundige undersøkelser av mangfoldet av alle artsgrupper, slik at det kan finnes rødlistede arter av for eksempel insekter og sopp i området. Feltkartleggingen ble utført tidlig på sesongen (juni), så enkelte karplanter kan ha blitt oversett.

Figur 7. Viser areal sørvest i undersøkelsesområdet. Foto: Kristine Heistad

3.3 Fremmede arter

Det ble ikke registrert fremmede arter innenfor planområdet.

3.4 Biologisk viktig grønnstruktur

Biologisk viktig grønnstruktur er restnatur i byggesonen som ikke «når opp» som naturtype eller viltområde, men som likevel har betydning for artsmangfoldet lokalt. Sjusjøen er et område under sterkt utbyggingspress, og lommer med skog og vegetasjon er viktige funksjonsområder for arter, spesielt fugl. Planområdet har derfor en funksjon som leveområde for mange arter i et landskap som er sterkt påvirket av utbygging.

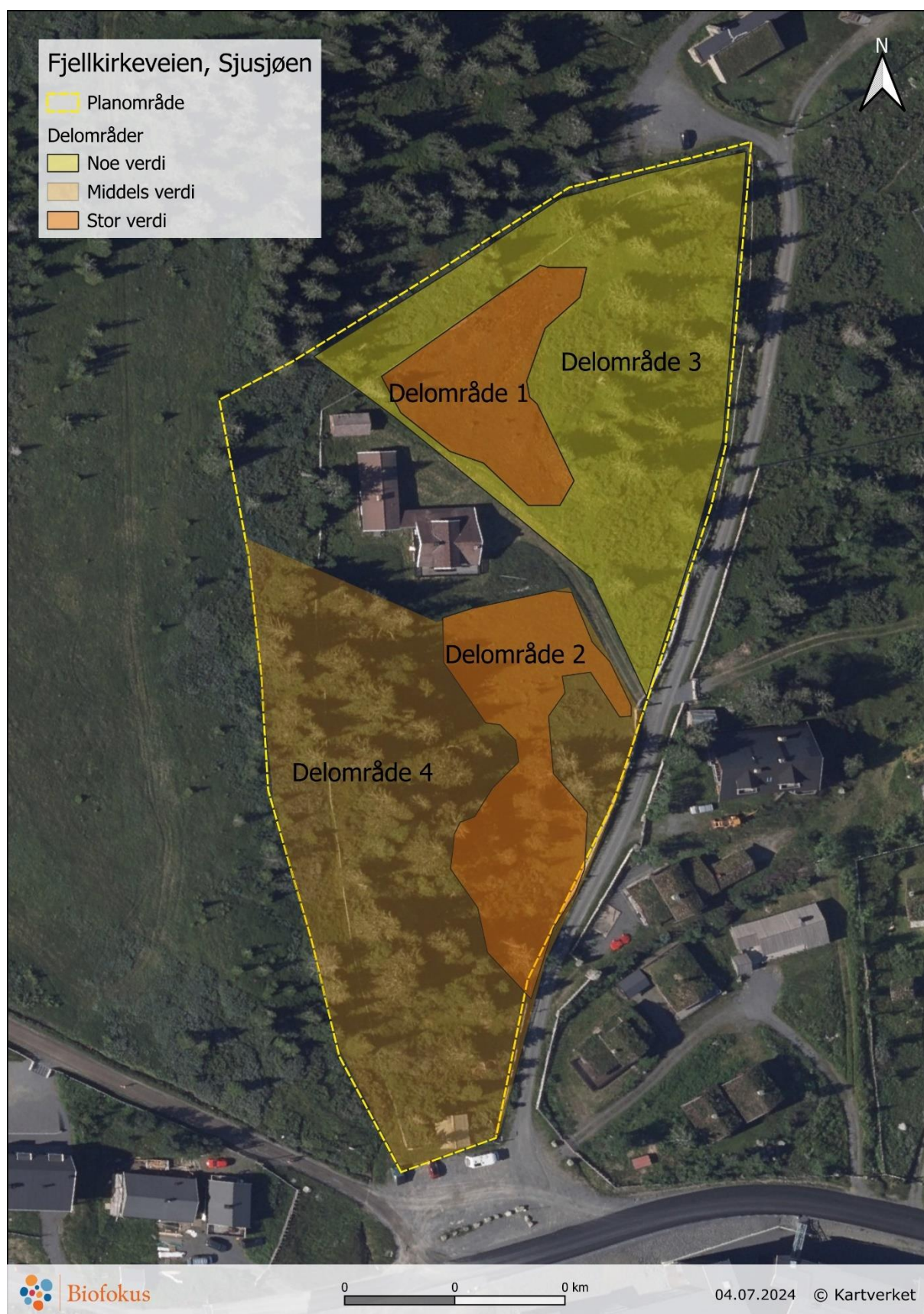
4 Konsekvensvurdering

4.1 Verdivurdering

Innenfor det aktuelle planområdet er det registrert to naturtype-lokaliteter med naturbeitemark, som er kategorisert som sårbar (VU) på Norsk rødliste for naturtyper. For å vurdere påvirkningen og konsekvens er planområdet delt inn i fire delområder. Delområdenes plassering og verdi vises i figur 8. Delområde 1 og 2 omfatter arealer med naturbeitemark får derfor «stor verdi» i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941 (*Miljødirektoratet, 2024b*). Delområde 3 vurderes til å ha «noe verdi» for vanlige arter og deres funksjonsområder. Delområde 4 vurderes til «middels verdi» i henhold til metodikk, basert på funn av en nær truet art (sprikeskjegg, NT). Det ble imidlertid kun funnet et lite eksemplar av arten, og skogen vurderes til å være for ung til å inneha stort potensial for rødlistede arter. For å illustrere dette verdisettes delområde 4 til «middels til noe verdi» i verditabellen (tabell 2), for å indikere at området befinner seg i nedre sjikt av «middels».

Tabell 2. Tabell for verdisetting av delområder basert på Verditabell for naturområder i M-1941.

Delområde	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltnings-prioritet	Stor verdi eller høy forvaltnings-prioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltnings-prioritet	Kommentar
Delområde 1				————		Sårbare naturtyper (VU) med lav lokalitetskvalitet
Delområde 2				————		Sårbare naturtyper (VU) med lav lokalitetskvalitet
Delområde 3		————				Funksjonsområde for vanlige arter
Delområde 4			————			Funksjonsområde for en nær truet art.

Figur 8. Viser de to delområdene med verdi (gult = noe verdi, lys oransje= middel verdi, mørk oransje= stor verdi).

4.2 Påvirkning

Delområde 1 og 3 inngår i området som skal bevares som hensynssone mot fjellkirken og vil ikke påvirkes av planlagte tiltak. Påvirkning settes derfor til «ubetydelig endring». Tiltaket påvirker i stor grad de sørlige delene av planområdet (delområde 2 og 4). Dersom tiltaket slik det foreligger i dag (anleggelse av fire leilighetskomplekser) gjennomføres, vil dette bety nedbygging av rødlistede naturtyper og tiltaket vurderes å ha en påvirkning tilsvarende «sterkt forringet». Dette er i henhold til veileder M-1941 som sier at denne kategorien skal brukes dersom mer enn 50% av arealet blir beslaglagt. Det gjelder så vidt vi kan se begge de berørte delområdene.

Tabell 3. Tabell for vurdering av påvirkning på naturmangfold basert på M-1941.

Planen eller tiltakets påvirkning på delområdene	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet	Kommentar
Delområde 1						Ingen virkning
Delområde 2						Direkte arealinngrep i den viktigste delen av lokaliteten.
Delområde 3						Ingen virkning
Delområde 4						Direkte arealinngrep i den viktigste delen av lokaliteten.

4.3 Konsekvens

Samlet konsekvensgrad vurderes til å ha «middels negativ konsekvens» i iht. metodikken i M-1941:

Delområde 1 og 3 befinner seg i en hensynssone mot fjellkirken og blir derfor ikke direkte berørt av tiltaket. Delområde 2 omfatter to rødlistede naturtyper som vil bli sterkt forringet (ødelagt) dersom tiltaket gjennomføres. Utbygging medfører dermed «Alvorlig konsekvens (---)» for delområdet. Delområde 4 innehar ingen kartlagte naturtyper, men fungerer som funksjonsområde for en NT-art og vil bli sterkt forringet (ødelagt) ved gjennomføring av planlagt tiltak, og konsekvensen settes til «Middels negativ konsekvens (--)». Siden kvaliteten på alle de kartlagte naturtypene er lav, er det rødlistestatusen «alene» som driver verdien opp. Vi velger derfor å presisere at konsekvensgraden ligger helt i nedre sjikt av middel negativ konsekvens.

Tabell 4. Konsekvensgrad for naturmangfold, fra veileder M-1941.

Alternativer		Nullalternativet	Utbygging
Vurderinger			
Konsekvens for delområder	Delområde 1	0	Ubetydelig konsekvens (0)
	Delområde 2	0	Alvorlig konsekvens (---)
	Delområde 3	0	Ubetydelig konsekvens (0)
	Delområde 4	0	Middels negativ konsekvens (--)
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema	Samlet konsekvensgrad		Middels negativ konsekvens
	Begrunnelse		Realisering av dagens skisser av tiltaket vil medføre «Alvorlig konsekvens» for delområde 2 som omfatter den rødlistede naturtypen «naturbeitemark», samt ødelegge funksjonsområdet for en NT-art.

4.4 Vurdering opp mot Naturmangfoldloven

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Planområdet er kartlagt for forekomst av naturtyper og viktig grønnstruktur. Artsregistreringer for alle artsgrupper er ikke grundig gjennomført, men egne feltregistreringer sammen med tidligere registreringer på Artskart gir et godt bilde av både forekomster og potensial. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som godt nok til å kunne vurdere områdets naturverdi og konsekvenser av tiltaket.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Det er ikke vurdert noe potensial for arter eller andre kvaliteter som vesentlig vil kunne føre til endringer i vurderingene som er gjort. Det er derfor ikke tatt noen føre-var hensyn når konsekvensen av tiltaket er vurdert.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

Tiltaket vil til en viss grad påvirke biologisk mangfold i nærområdet, da det er registrert rødlistede naturtyper i planområdet og også den rødlistede arten sprikeskjegg (NT). Det ble også registrert granmeis (VU) i umiddelbar nærhet til planområdet. Planområdet er i dag omgitt av hyttebebyggelse og næringsvirksomhet. Det planlagte tiltaket kan derfor defineres som fortetting, men det vurderes at planene til en viss grad vil øke den samlede belastningen på viktige økosystemer som er under sterkt press både nasjonalt og lokalt. Flere hytter og leiligheter medfører også en økning av menneskelig påvirkning i form av tråkk, bålplasser, skiløyper o.l.

5 Referanser

- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for Naturtyper 2018*.
<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*.
<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken. (2023, august 11). *Fremmede arter i Norge—Med økologisk risiko 2023*.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Breili, A. (2023). *Vurdering av planavgrensning – varsel om oppstart av detaljregulering for Fjellkirkevegen, Sjusjøen*.
- Halvorsen, R. (2016). *NiN – typeinndeling og beskrivelsessystem for natursystemnivået. – Natur i Norge, Artikkel 3 (versjon 2.1.0): 1–528*, Artsdatabanken, Trondheim;
<http://www.artsdatabanken.no>.
- Miljødirektoratet. (2024a). *Kartleggingsinstruks—Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2*.
- Miljødirektoratet. (2024b). *Konsekvensutredning av klima og miljø, Veileder M-1941*.
Miljødirektoratet/Norwegian Environment Agency.
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>

Vedlegg 1. Naturtyper

Ringsaker: Fjellkirkeveien

Naturtype: D2.2 Naturbeitemark

Kartlagt: 4. juni 2024, 09:52

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 1170,58 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstanden vurderes til moderat basert på at enga er i svært ekstensivt bruk. Benyttes hovedsakelig av streifende beitedyr (både ku og sau). Det ble ikke registrert fremmede arter og enga bærer ikke preg av gjødsling. Det kommer opp gran og einer i utkanten av enga. Naturmangfold beskrivelse:

Naturmangfoldbeskrivelse: Naturmangfold vurderes til lite basert på at enga er liten (1,17 daa), og det kun ble registrert 1 habitatspesifikk art (finnskjegg). Lokaliteten ble kartlagt tidlig på sesongen, så noen habitatspesifikke arter kan ha blitt oversett. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før.

Usikkerhetsbeskrivelse: Lokaliteten ble kartlagt tidlig på sesongen, så noen arter kan ha blitt oversett. Enga består av noen våtere partier som grenser til å være fukteng, men disse inkluderes, da de ikke oppfyller minsteareal for utfigurering.

Ringsaker: Fjellkirkeveien 2

Naturtype: D2.2 Naturbeitemark

Kartlagt: 4. juni 2024, 10:44

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 428,35m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstanden er vurdert til moderat basert på at enga er i svært ekstensivt bruk. Benyttes hovedsakelig av streifende beitedyr (både ku og sau). Det ble ikke registrert fremmede arter og enga bærer ikke preg av gjødsling. Det kommer opp gran, einer og salix i utkanten av enga. Lokaliteten grenser mot en grøft/bearbeidet mark i sørvest, som fører ned til en kum i nedkant av lokaliteten.

Naturmangfoldbeskrivelse: Naturmangfold vurderes til lite basert på at enga er liten (428 kvadratmeter), og det kun ble registrert én habitatspesifikk art (finnskjegg). Lokaliteten ble kartlagt tidlig på sesongen, så noen habitatspesifikke arter kan ha blitt oversett. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før.

Usikkerhetsbeskrivelse: Lokaliteten ble kartlagt i begynnelsen av juni, noe som er tidlig på sesongen i fjellet. Enkelte arter kan derfor ha blitt oversett.

Ringsaker: Fjellkirkeveien 3

Naturtype: E16 Semi-naturlig våteng

Kartlagt: 4. juni 2024, 10:55

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 1234,33 m²

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav lokalitetskvalitet

Tilstand beskrivelse: Tilstanden er vurdert til dårlig basert på at lokaliteten ikke er i bruk og er i tidlig gjenvekstsuksjonsfase. Det vokser halvannen til to meter høyt salix-kratt over store deler av lokaliteten, men det finnes partier som er noe mindre gjengrodd. Området blir sporadisk beitet av ku og sau.

Naturmangfoldbeskrivelse: Naturmangfold er vurdert til lite basert på at lokaliteten er liten og har kun to registrerte habitatspesifikke arter (Sumphaukeskjegg og myrhatt). Det ble registrert flere fuktkrevende arter som for eksempel bekkerundmose, molte, sumplundmose, kildevrangmose, og bekkeblom. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sop og lav er kjent fra før. Det ble registrert granmeis (VU) innenfor lokaliteten, men denne teller ikke i kvalitetsvurderingen.

Usikkerhetsbeskrivelse: Lokaliteten ble kartlagt i juni, noe som er relativt tidlig på sesongen i fjellet, så enkelte arter kan ha blitt oversett.

Vedlegg 2. Kategorier for rødlistearter

Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021) lister og vurderer norske arters risiko for utryddelse. For å vurdere en spesifikk arts risiko for utryddelse vurderes grovt sett artens sjeldenhet, tilbakegang og leveområdets størrelse og fragmentering. Målsettingen med den nasjonale rødlisten er å sikre at artene ikke forsvinner fra landet.

Artene på rødlisten er rangert i seks kategorier. Kategoriene viser hvor høy risiko artene i kategorien har for å dø ut, forutsatt at forholdene ikke endres.

Tabell 5. Kategorier for arter som er rødlistet.

RL-kategori	Rødlistekategori	Forklaring
RE	Regionalt utdødd (Regionally Extinct)	Arter som er utdødd som reproduserende i landet. Ifølge IUCN skal denne kategorien kun benyttes når det ikke er spor av tvil om at arten er utryddet i landet. I tillegg skal arten ha reproduisert i Norge de siste 200 årene.
CR	Kritisk truet (Critically Endangered)	Arter som har ekstremt høy risiko for å dø ut (50 % sannsynlighet for utdøing innen 3 generasjoner og minimum ti år)
EN	Sterkt truet (Endangered)	Arter som har svært høy risiko for å dø ut (20 % sannsynlighet for utdøing innen 5 generasjoner, minimum 20 år).
VU	Sårbar (Vulnerable)	Arter som har høy risiko for å dø ut (10 % sannsynlighet for utdøing innen 100 år).
NT	Nær truet (Near Threatened)	En art er nær truet når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for CR, EN eller VU, men er nære ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå, eller i nær framtid.
DD	Datamangel (Data Deficient)	En art settes til kategori datamangel når usikkerhet om artens korrekte kategori plassering er svært stor, og klart inkluderer hele spekteret av mulige kategorier fra og med CR til og med LC.

Tabell 6. Kategorier for arter som ikke er rødlistet.

Kategori	Kategori	Forklaring
NE	Ikke vurdert (Not Evaluated)	Arter som ikke har blitt vurdert. Dette kan for eksempel skyldes dårlig utredet taksonomi, dårlig kunnskapsgrunnlag eller mangel på tilgjengelig kompetanse.
NA	Ikke egnet (Not Applicable)	Arter som ikke skal vurderes på nasjonalt nivå. I hovedsak fremmede arter hvilket er arter som er kommet til Norge ved hjelp av mennesket eller menneskelig aktivitet etter år 1800.
LC	Livskraftig (Least Concern)	Dette er arter som ikke er direkte truet og har livskraftige bestander i Norge.

Vedlegg 3. Kategorier for fremmede arter

Fremmedartslista for Norge (Artsdatabanken, 2023) lister og risikovurderer arter som bevisst eller ubevisst er innført til Norge ved hjelp av mennesket, etter år 1800.

Dette betyr at alle arter som er tatt inn i Norge etter 1800 betegnes som fremmede arter. De fremmede artene blir vurdert etter invasjonspotensial og økologisk effekt og blir satt i en kategori som viser hvilken grad av trussel arten utgjør for norsk natur. Invasjonspotensial angir sannsynlighet for artens spredning og etablering i naturen, og sannsynlig hastighet for invasjonen. Økologisk effekt viser i hvilken grad den fremmede arten kan påvirke stedegne arter og naturtyper.

Tabell 7. Kategorier i Fremmedartslisten for Norge 2023.

FA-kategori	Kategori	Forklaring
SE	Svært høy risiko (Severe impact)	Fremmede arter med en svært høy risiko er faktiske eller potensielle økologiske skadegjørere og har potensial til å etablere seg over store områder.
HI	Høy risiko (High impact)	Fremmede arter med høy risiko har stor spredning med en viss økologisk effekt, eller stor økologisk effekt med en begrenset spredning
PH	Potensielt høy risiko (Potentially high impact)	Fremmede arter med potensielt høy risiko har enten store økologiske effekter, kombinert med et lite invasjonspotensial, eller et stort invasjonspotensial, men ingen kjente økologiske effekter.
LO	Lav risiko (Low impact)	Fremmede arter med lav risiko er ikke dokumentert å ha noen vesentlig negativ påvirkning på norsk natur.
NK	ingen kjent risiko (No known impact)	Fremmede arter uten kjent risiko har ingen kjent spredningspotensial og ingen kjente økologiske effekter

Biofokus

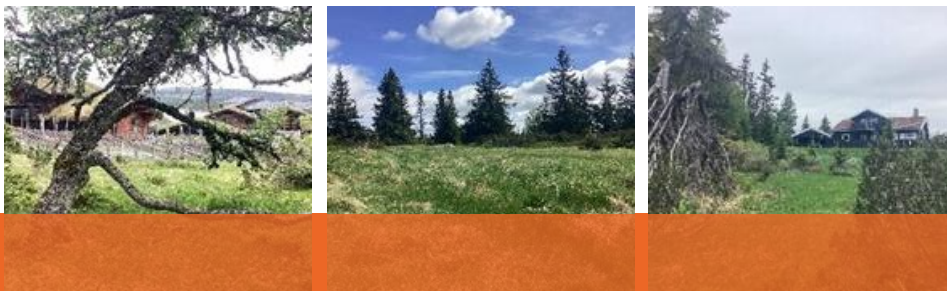
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–094
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-404-3

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no